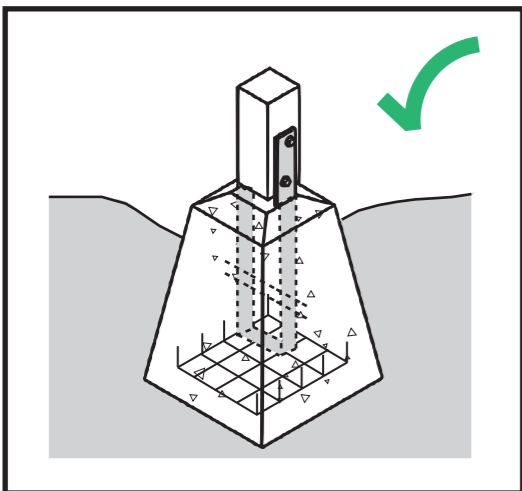
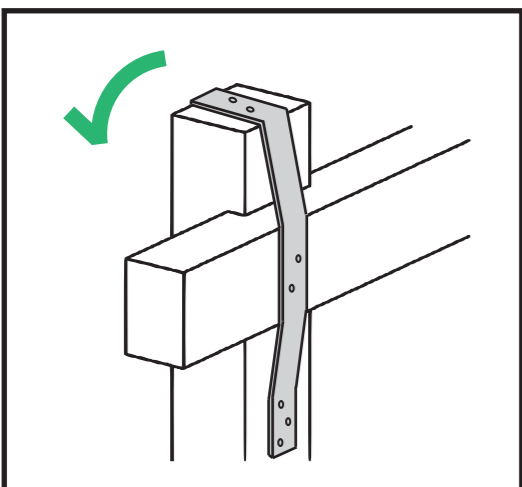

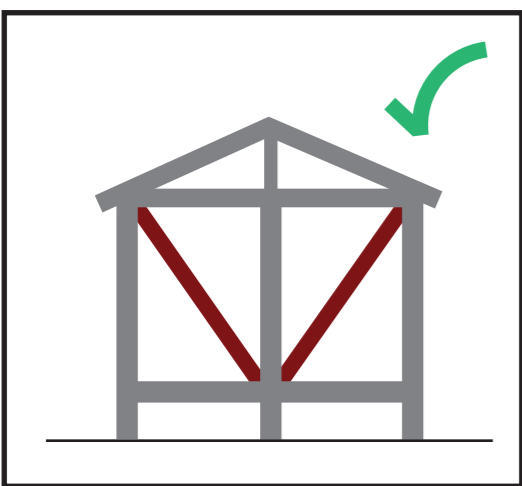
1 MAGPATINDOG IT MAPAG-ON NGA PUNDASYON

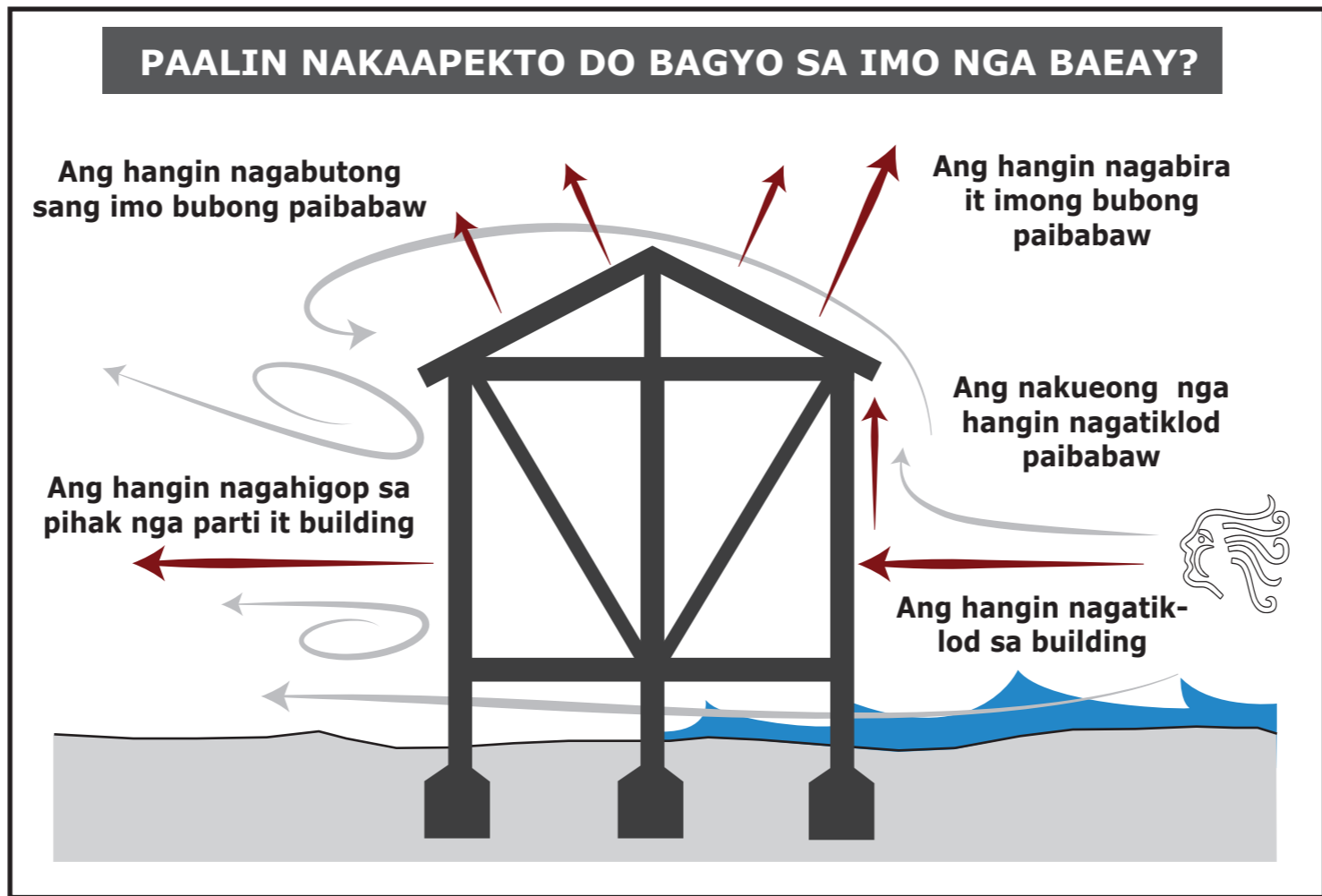
2 IHIGOT HALIN SA BABAW PA IDALOM

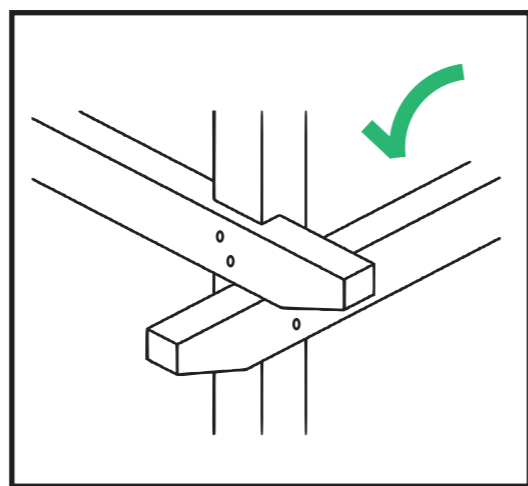
3 BUTANGAN IT BRACE

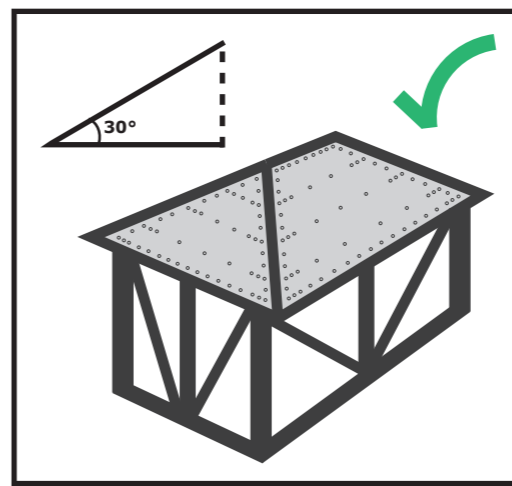
Ang bagyo nga Yolanda nagpakita katon nga dapat hay mapag-on do pag obra it aton nga baeay. Hara do walo (8) ka mensahe kung paano magkaayad it aton baeay nga mas hilway o malayo sa peligro

4 PAGGAMIT SANG MABASKOG NGA MGA JOINTS O SUGPON

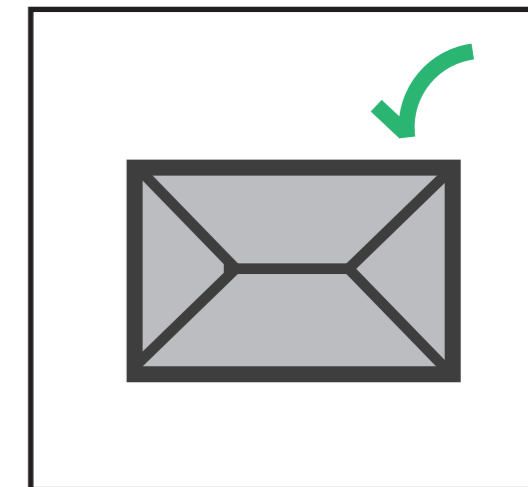
5 ANG MAYAD NGA BALAY KINAHANGEAN IT MAYAD NGA BUBONG

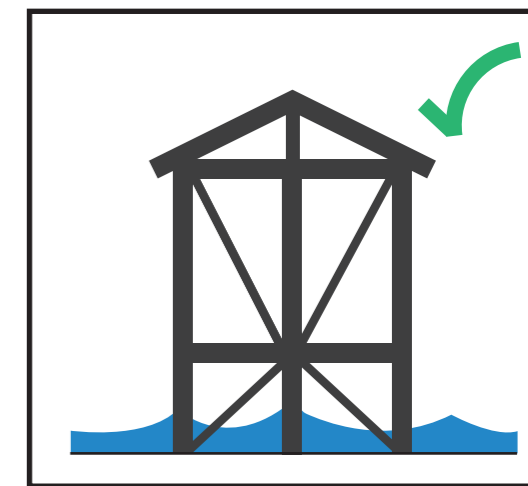
8 MANGIN PREPARADO

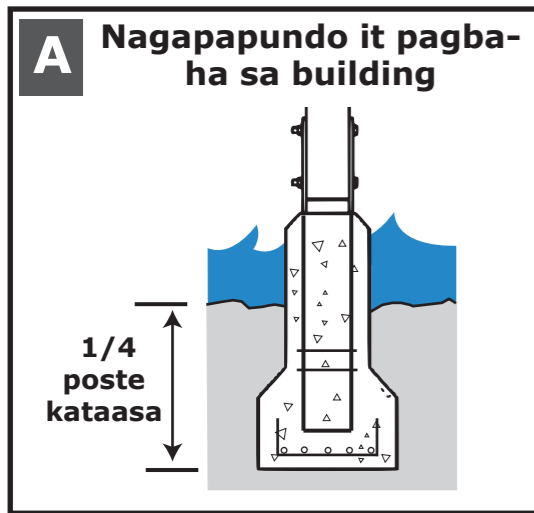

7 RO SIMPLE NGA PORMA IT ING BAEAY MAPALAYO KIMO SA PELIGRO

6 IBUTANG RO IMO BAEAY SA LUGAR NGA MAEAYO SA PELIGRO

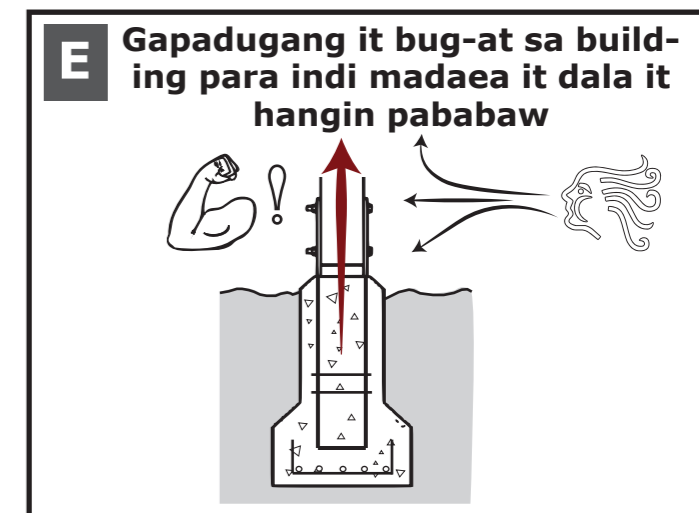
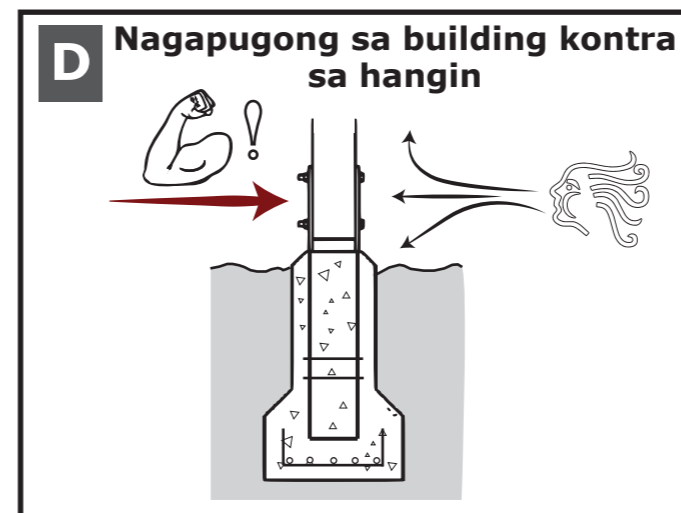
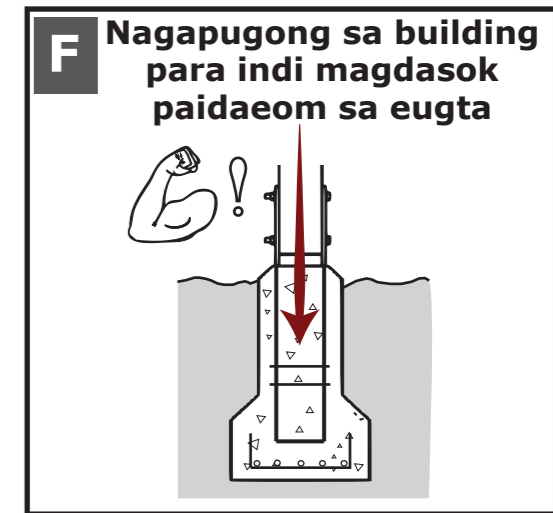

Pagpatindog it baeay sa mapag-on nga pundasyon

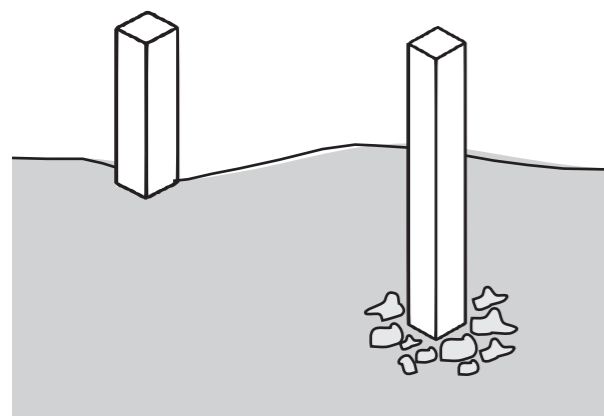

Importante ro pundasyon dahil imaw ra ang naga ankorahе it imong baeay sa eugta. Do pagsigurado nga ro imong pundasyon tama sa lokasyon ko imong baeay makatao sa imong baeay ko proteksyon halin sa mabaskog nga hangin, linog ag baha

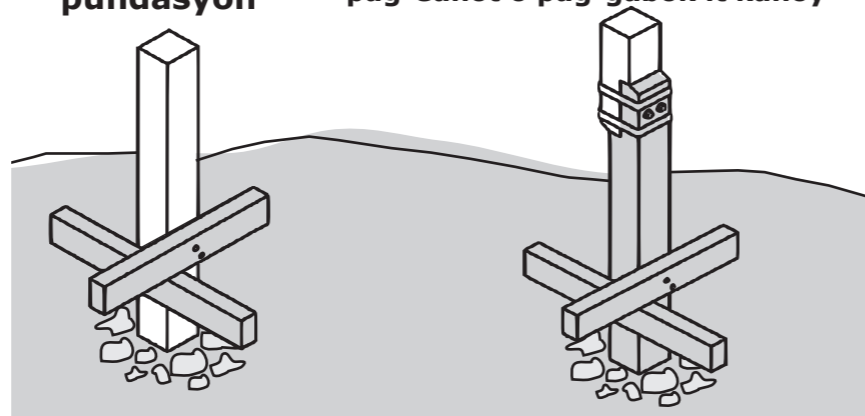
ALIN DO AKON PWEDE GAMITONM NGA PONDASYON PARA SA AKON NGA BAEAY?

Do kahoy nga poste una sa ibabaw it eugta
Do kahoy nga poste ina sa idaeom it eugta

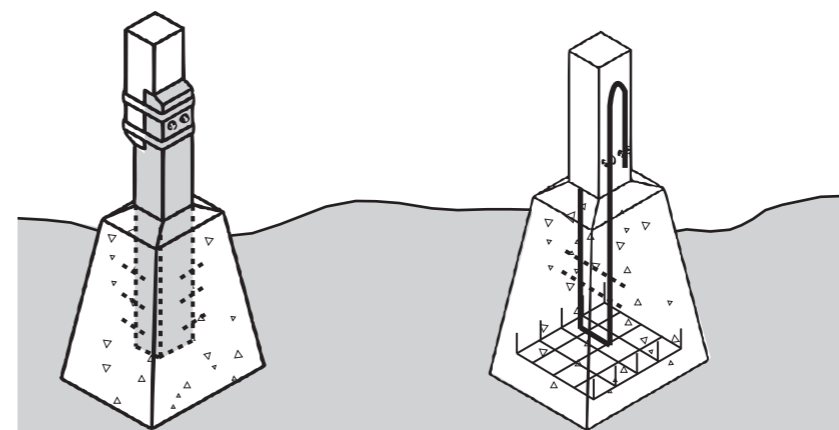
Masyadong maeuya

Do ankorahе mas nagapabaskog ko pundasyon
Do "treated" nga poste nga halin sa matig-a nga klase it kahoy ag nabutang sa idaeom it eugta nagaprotektar sa pag-eunot o pag-gabok it kahoy

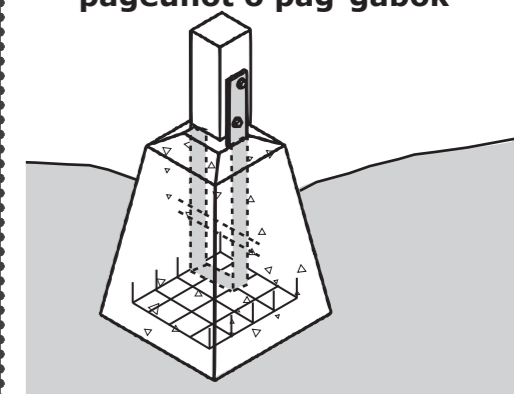
Mapag-on

Do kahoy nga poste nga nabutang sa sueod it konkreto nga pundasyon
Do "rebar" o kabilya nabutang sa sueod it konkreto nga pundasyon

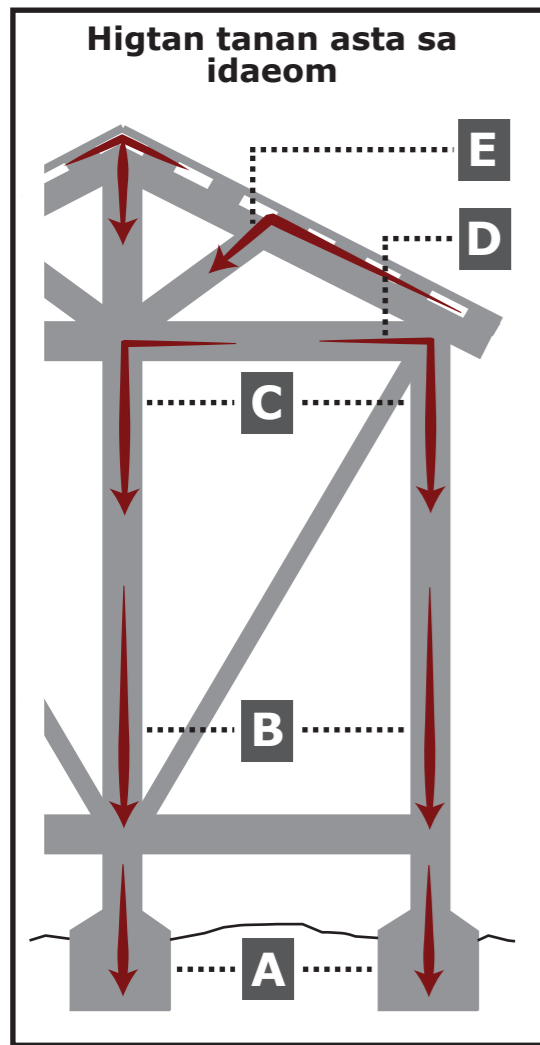

Mas mapag-on

Do "steel strap" o bakal nga gu-os nga may bolt nga paadto sa poste ginabutangan it eak-ang para maiwasan ro pageunot o pag-gabok

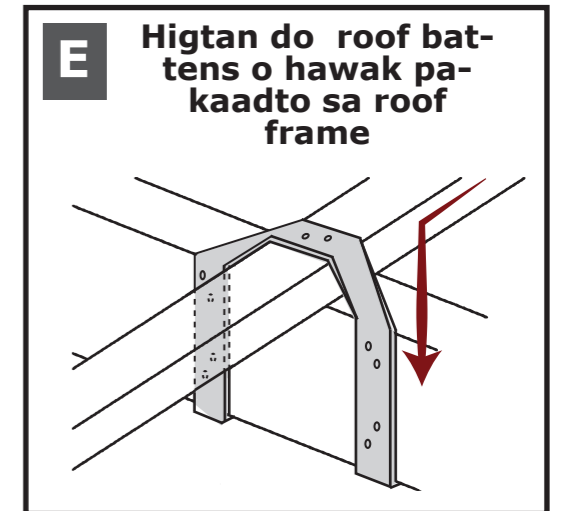
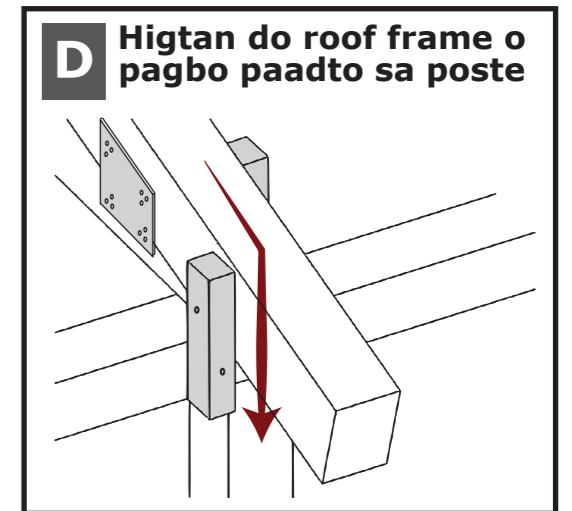
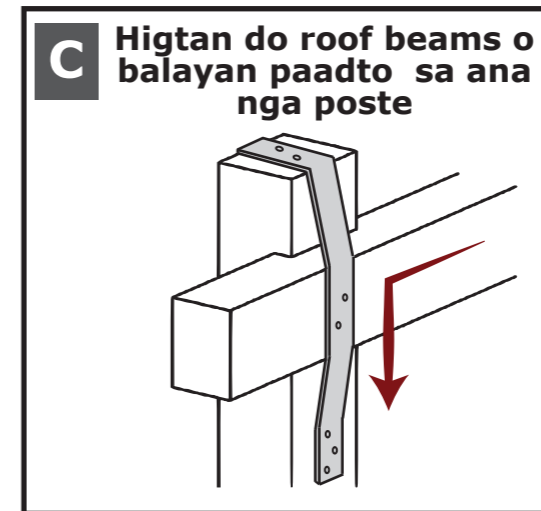
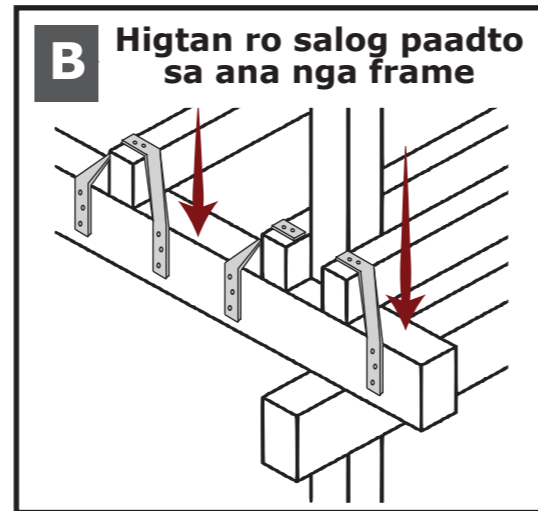
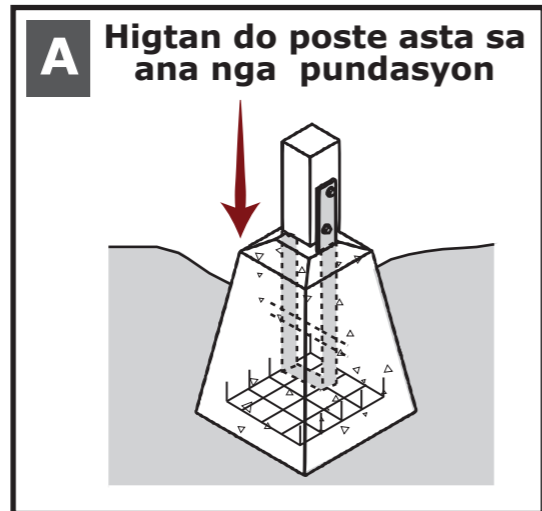

Pinaka mapag-on

Higtan halin ibabaw paidaeom

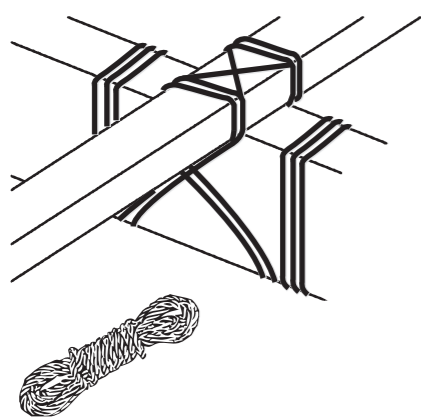
Kung may bagyo, do imong baeay possible nga mawasak o malupad it hangin. Higi ti do tanan nga parte it building asta sa idalom. Paminsara to paghigot halin sa idaeom paibabaw

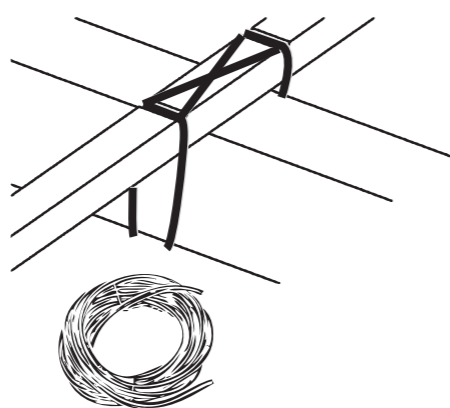
ANO DO AKON GAMITON PARA MAGHIGOT KO AKON BALAY?

MAY MANUG-ABOT BAEA NGA MABASKOG NGA HANGIN?

Kalat o nylon fishing wire

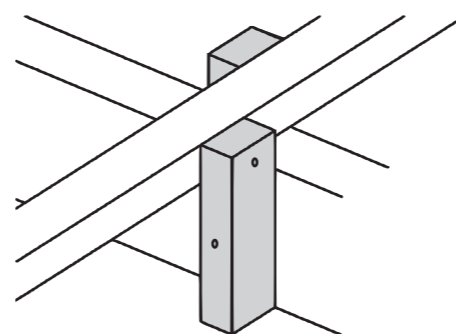

Madamol nga galvanized wire (multiple layer)

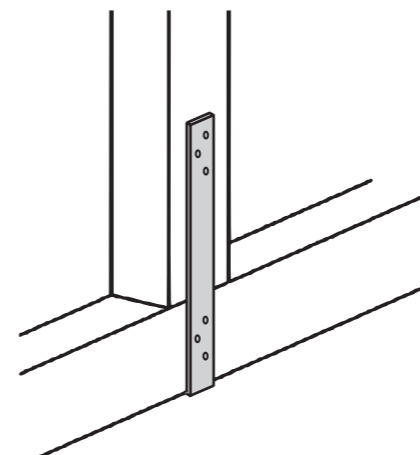

Mapag-On ✓

Timber cleats o baral nga kahoy

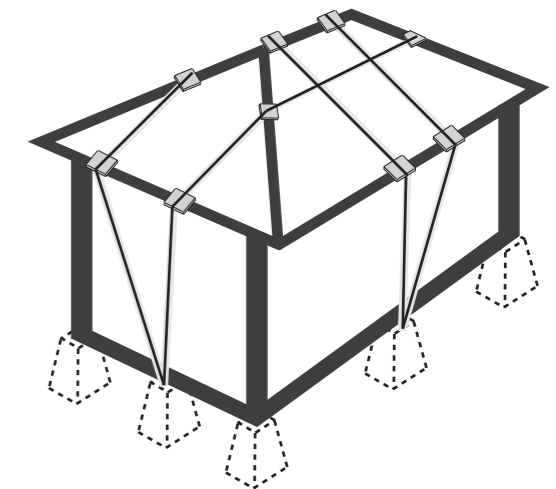

Galvanized metal strap

Pinaka mapag-On ✓✓

Higtan paaadto sa idaeom kung manug-abot do mabaskog nga hangin

A Butangan it brace do kada dingding

B Butangan it brace sa idaeom it bubong

C Butangan it brace sa tunga it mga pagbo

D Kung may una nga mahumok nga parti it imong balay, butangi it brace sa tunga it mga poste

E Pagbutang it bracing sa mabaskog nga joints o sinugpunan!

G Butangan it brace ang bintana ag pertahan sa mabaskog nga mga sinugpunan!

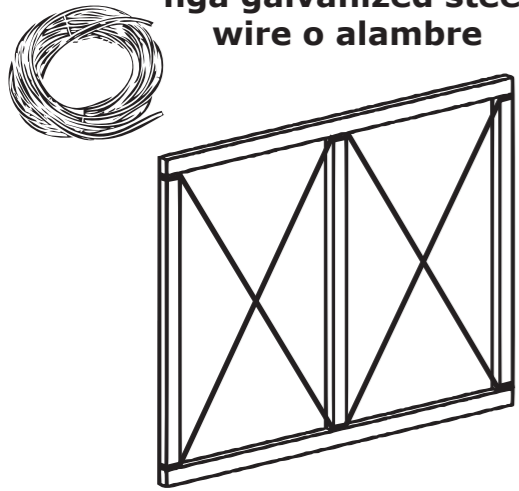
F Ibutang do brace sa angulo nga 45 degrees. Indi magkulang sa 30 degrees ag indi man magsobra sa 60 degrees

Pagbutang it BRACE / Baral kontra sa bagyo

Do mapag-on nga bracing nagaprotektar sa imong baeay nga matiklod o mabira it hangin. Do bracing kinahangean nga mabaskog para indi maguba. Butangi it brace sa tunga it mabaskog nga mga joints o sinugpunan it imong baeay

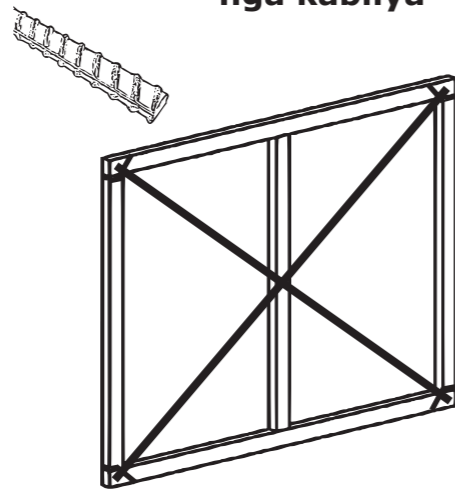
ANO RO AKON GAMITON NGA BRACE SA AKONG BAEAY?

Higtan it madamol nga galvanized steel wire o alambre

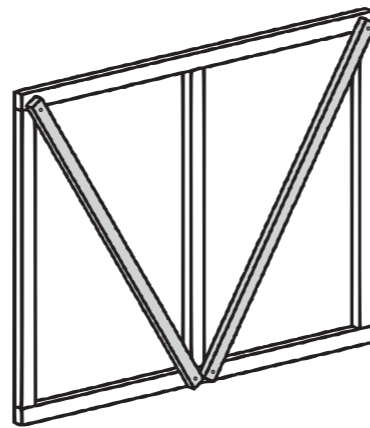

Mapag-on

Higtan it mga daan nga kabilya

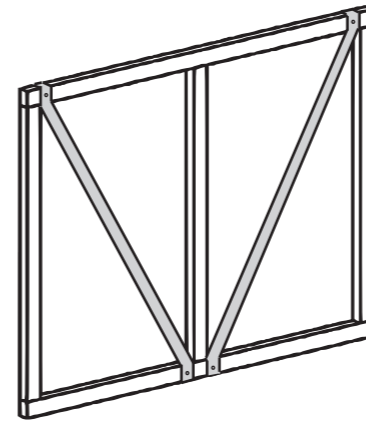

Lansangan do kahoy

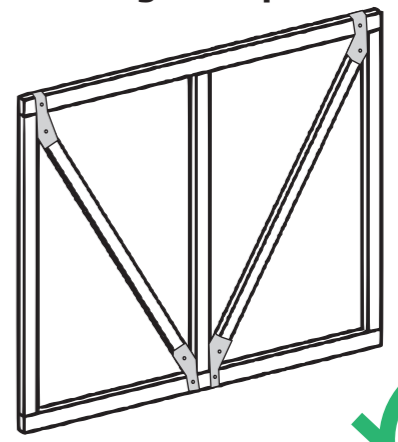

Mas mapag-on

Lansangan it salsalon nga straps

Lansangan do kahoy kag ang do salsalon nga straps

Pinaka mapag-on

A Pasobrahan do kahoy sa tinabuan para mapunggan do lansang nga magtungang sa kahoy

Pag-obra it mabaskog nga joints o pagsugpon

Palig-una do mga pagsugpon para indi ra matiklod o mawasak. Mas mayad ang horizontal nails hay indi mabuol it hangin

F Para magbaskog do mga tinabuan, gamitan ra it gusset plates

B Indi pagpasobrahan it utod ang poste o kon beams/sapnay

C Indi pag ilinya do paglansang para indi madali magtungang do kahoy

D Pahilay do maglansang para indi madali mabugnot do tinabuan

E Do fishplate nga klase it pagsugpon nga may dala nga strap nagabulig sa pagpabakod

ANO DO GAMITON PARA MAPAPAG-ON DO MGA TINABUAN?

Sambato nga eansang

Tama kaeuya ❌

Daywa ka lansang

Twerka

Mapag-on ✓

Inter lock joint ag lansang

Mas mapag-on ✓

Fish plate o cleats

Pinaka mapag-on ✓

Bolt

Pinaka mapag-on ✓

A Himua nga malip-ot eang do eaves o bulada nga napugong sa hangin nga magtuklab it bubong pero saktong eang man nga makaprotekta sa dingding halin sa uean

45cm/
1.5 ft max

Ang isa ka mayad nga baeay kinahangeaan it mayad nga bubong

Kritikal gid kung paano ginadesinyo ag ginahimo do imong bubong para maprotektahan ka sa mabaskog nga hangin ag uean. Obraha ro imong bubong sa insakto nga porma, "pitch" o tubong ag saktong pageansang para maprotektahan ka sa bagyo

E Pasobrahan do sinugpunan it duha ka yero

Pasobra

B Do pinaka insakto nga pitch o tubong it bubong: 30 degrees

15° sobra ka nubo

30° mapag-on

50° sobra katas

30°

5 kalabaon
3 katas-on

C Gamit it abo nga eansang sa tanan nga gilid it bubong

2 ft | 2 ft | 2 ft | 1 ft

Kadamulon it CGI 0.4 mm

D Gamit it guma o silicone sa eansang sa bubong

ANO RO GAMITON PARA INDI MABUOEL DO AKON NGA BUBONG?

ANO RO AKON GAMITON NGA PORMA IT BUBONG?

Regular nail	Umbrella head nail and washer	German wire (para sang kawayan)	Twisted umbrella head nail and washer	Roofing screw and washer
Tama ka euya X	Mapag-on ✓		Pinaka mapag-on ✓✓	

single nga bubong	Kinamalig	Kwarto aguas
Tama ka euya X	Mapag-on ✓	Pinaka mapag-on ✓✓

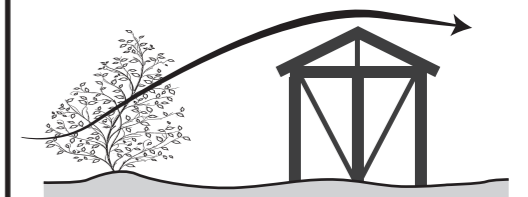
A Pataasa do imo ng balay kaysa sa lebel it baha

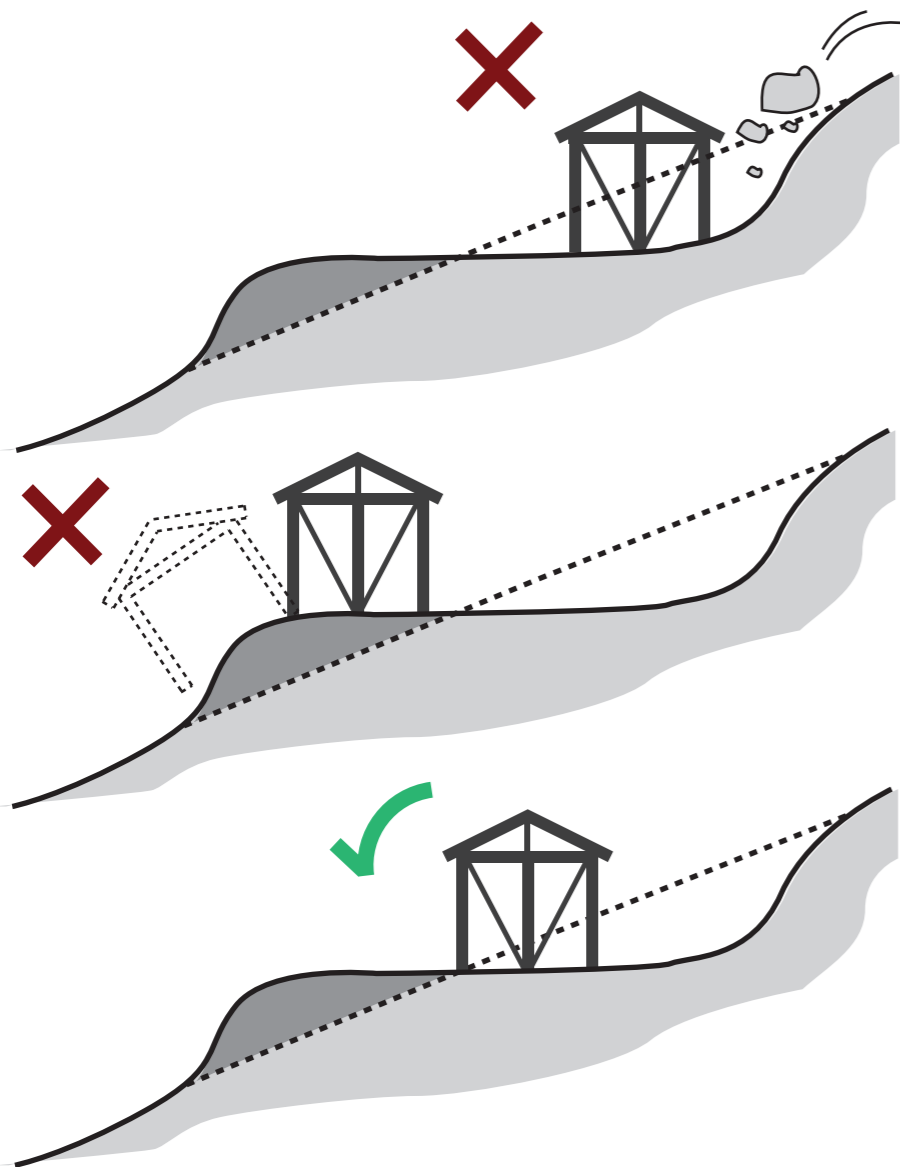
Ibutang sa lugar nga malayo sa peligro ro imo nga balay

Dapat masayran mo ang mga peligro sa inyo lugar ag magpaobra it mayad nga baeay para mabatuan daya nga peligro

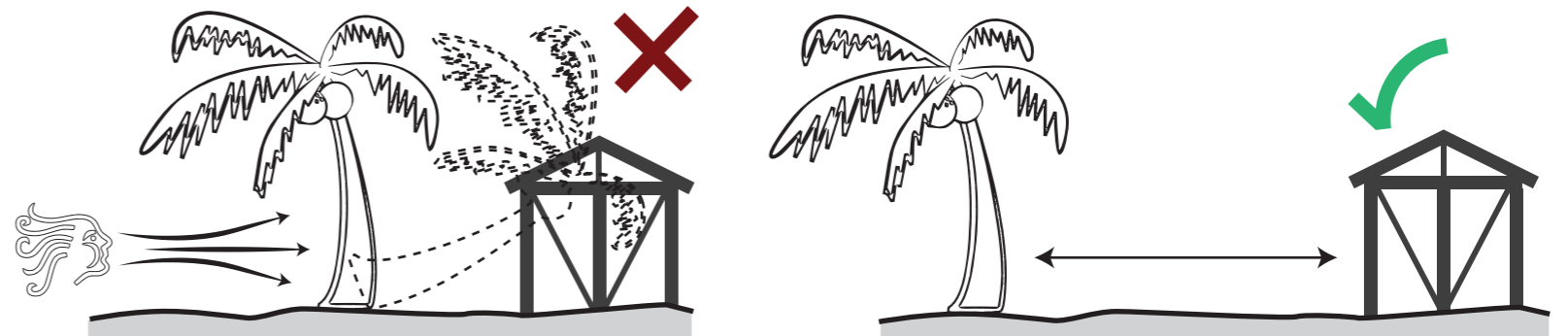
E Magamit it pangpugong para maprotektahan ing baeay sa mabaskog nga hangin

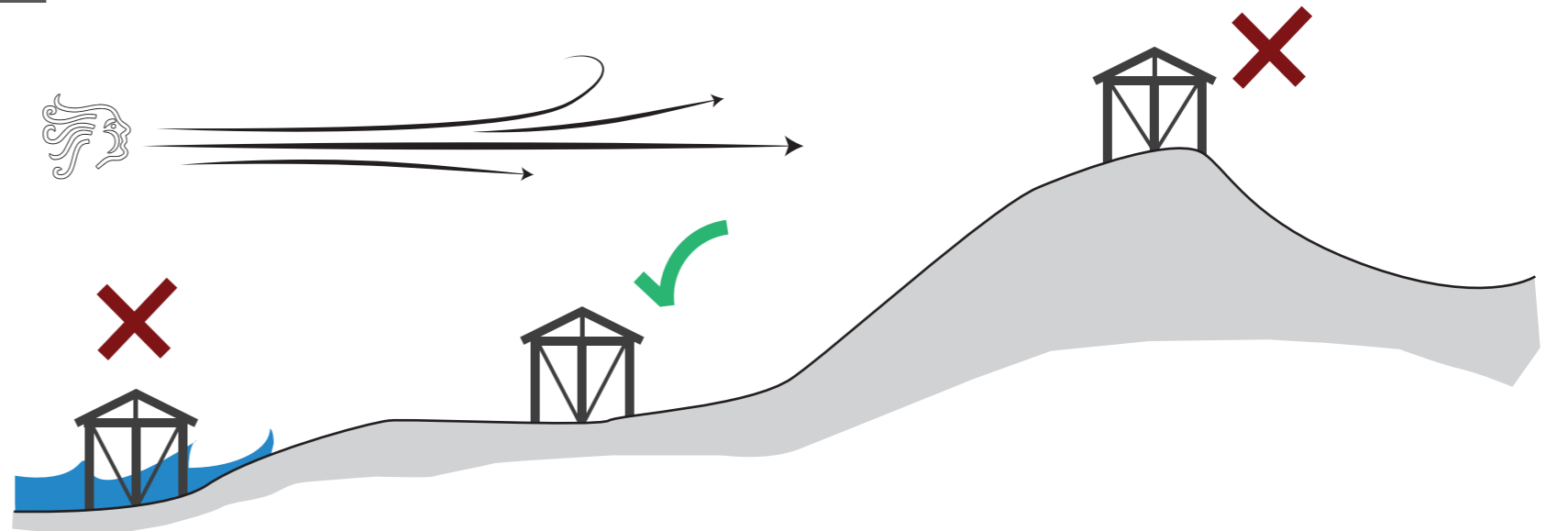
B Indi magtukod it baeay maeapit sa bangin o sa eugar nga pwede mahueugan it bato

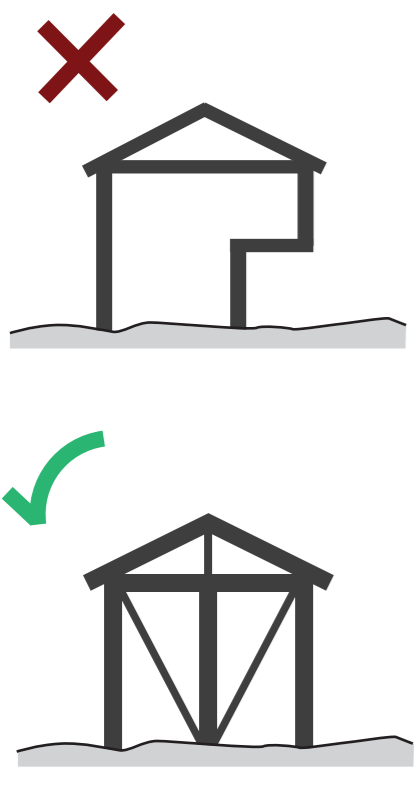
D Magpatukod maeayo sa bahoe nga mga kahoy o kon bue-a ang mga kahoy malapit sa inyo baeay para malayo sa peligro

C Magpaeayo sa mga risgo ag magpatukod it balay nga malayo sa mga peligro kung posible

A Do mga "overhangs" nagapahina it kapag-on it imo baeay

Ang simple nga porma it baeay mapalayo kimo sa peligro

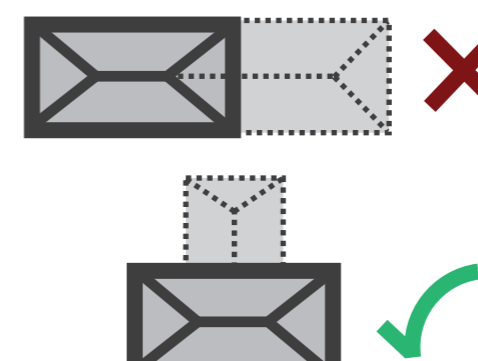
Importante do porma it imo nga balay sa pagpanaba it guba nga madaea it mabaskog nga hangin. Dapat himuon nga simple ag mapag-on ang desinyo ko imo baeay

B Do simple ag madasok nga porma ang pinakamaeayo sa peligro

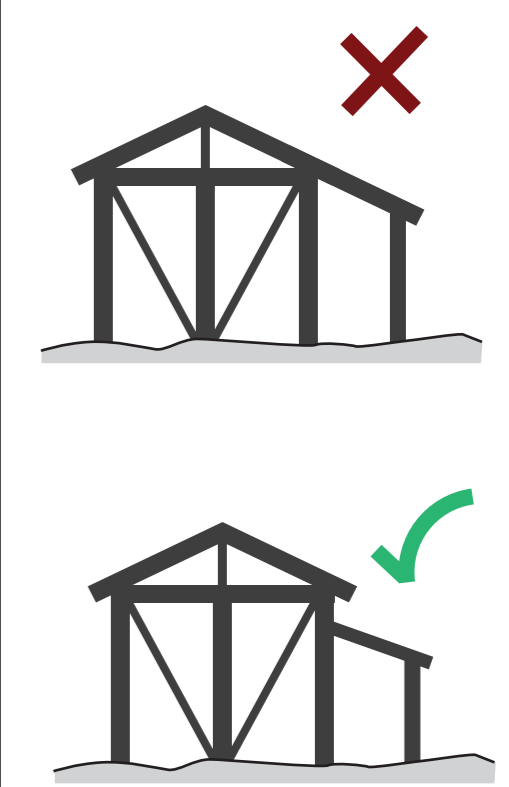

kataas indi pasobrahan katulo ka beses it kalapdon

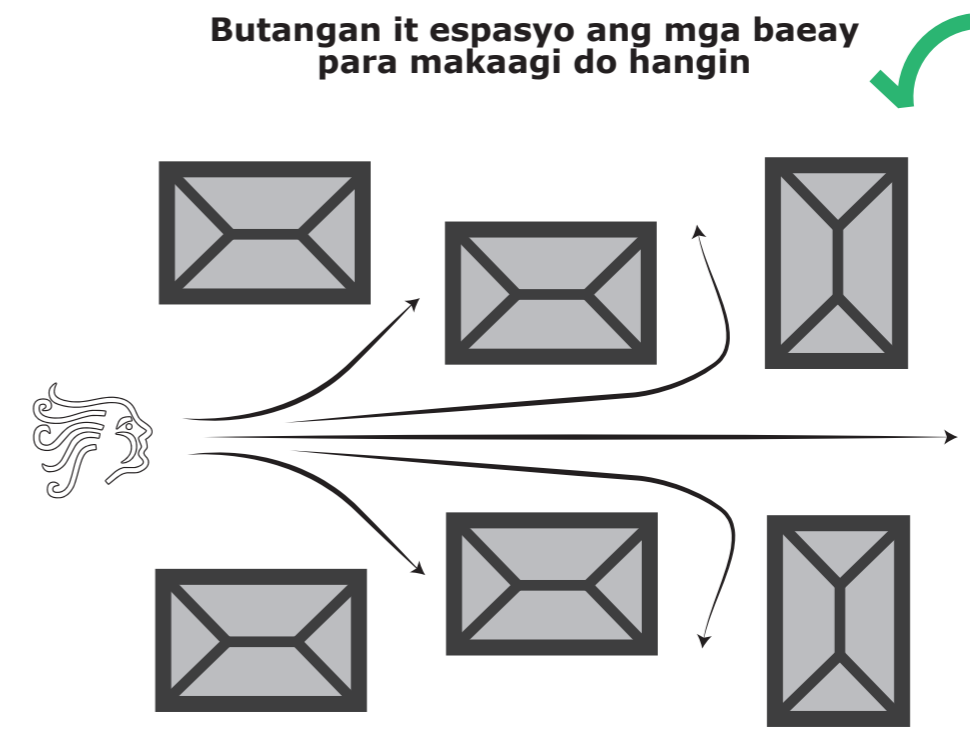
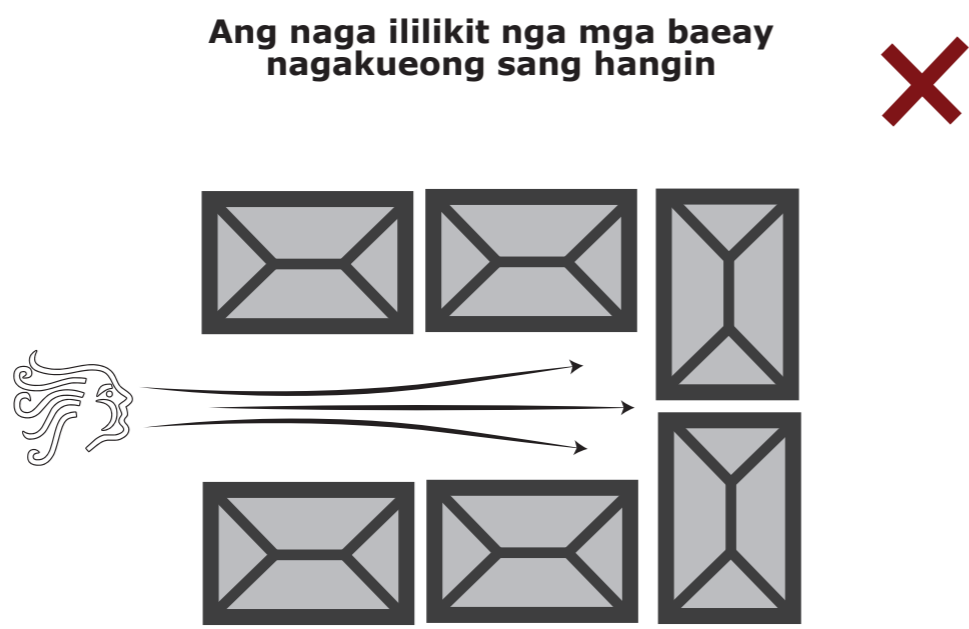
C Indi magpasobra it tam-an kahaba

D Indi magbutang it paeayas nga sugpon ang pagbo halin sa mayor nga baeay

PAANO MAGPLANO IT ABO O GRUPO IT MGA BUILDINGS?

A ANO DO MGA DELIKADO NGA NAKITA KAKON NGA LOKASYON?

- Bagyo?
- Baha?
- Tidal surge?
- Tsunami?
- Linog?
- Landslide?
- Bulkan?

Mangin preparado

Importante do mangin preparado dahil isa ra ka pinakauna nga pamaagi nga mapanaba do epekto it sakuna/disaster. Importante nga maghueag eon kita ag magpreparar makaron

C KUNG PAEABUTON DO SAKUNA, ANO DO AKON OBRAHON SA AKONG BAEAY?

- Higtan do baeay
- Butangan proteksyon do bintana, pertahan ag lugar sa balay nga pwede mabuksan
- Ibutang sa mataas nga lugar do mga kagamitan sa panahon nga may baha
- Siguraduhon nga hugot do mga parti it baeay nga euga para indi maeupad
- Patyon o bue-on sa saksakan do tanan nga mga butang (appliances)

B ANO AKONG MAHIMO PARA MAKAPREPARAR AKO SA AKONG BAEAY?

- Magbutang it bracing/ baral
- Magbutang it "shutters" o sara sa bintana, pertahan ag eugar sa baeay nga pwede mabuksan
- Magbutang it sagang sa hangin
- Magbutang it mapag-on nga "safe room" o hilway nga kwarto
- Bue-a ang bahoe nga kahoy malapit sa ing baeay

PAANO KO MAPREPARAR DO AKONG KAUGALINGON AG ANG AKON KOMUNIDAD SA SAKUNA O DISASTER?

PAGBAKWIT

- Mag-obra it plano ag praktison raya
- Magdesisyon it temprano pa kung magbakwit o kon magtinir lang
- Magpreparar it aeagyan nga agihan sa panahon it pagbakwit
- Dapat masayran mo kung siin do mga evacuation sites
- Dapat masayran kung ano do pwedeng magamit nga saeakyan

KOMUNIKASYON

- Dapat masayran do mga ginagamit nga warning signals kung may sakuna
- Dapat masayran kung paalin makabueol it impormason parti sa sakuna
- Pasayra do imong mga paryente ag amigo kung siin ikaw mabakwit
- Dapat masayran mo kung paano ikaw makacommunicate sa imo paryente ag amigo pagkatapos it sakuna
- Dapat masayran kung paano ag kung sin-o do makahambae o makapasayod it imo sitwasyon tapos it sakunaf
- Dapat masayran kung siin makita do impormasyon it mga nadula o uwa pa makita nga mga tawo

GRAB BAG

- Magpreparar it waterproof nga "grab bag" bago ang sakuna
- Himua nga ang "grab bag" madali madaea ag may mga sueod nga:
  - medical kit
  - Ekstra nga mga eambong ag sapatos (safe shoes)
  - Mga baterya
  - Suga ag posporo
  - Pagkaon
  - Gamit sa pageaha
  - Simple nga gamit (simple tools)
  - Importante nga personal nga papeles/ID
  - Indi magkalipat it tubi